

Kannanotto selvitykseen Kaikukortin käyttöönottamisesta ja alueellisesta mallista Päijät-Hämeessä
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 18.06.2024

Dnro
163/00.01.07/2024

Päätös

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kannanotto Kaikukortin valmistelutyöryhmän esittämiin asioihin on seuraava:

a) Hankkeeseen osallistuminen:

Toteutuessaan Kaikukortin avulla voidaan parantaa heikossa asemassa olevien mahdollisuuksia osallistua taiteen ja kulttuurin tekemiseen sekä kokemiseen. Hartolan kunta sitoutuu osallistumaan Kaikukorttimallin käyttöönottoon, mikäli kustannukset ovat maltilliset tai siihen liittyvän mahdollisen hankkeen rahoituspäätös on positiivinen.

b) Näkemys hankkeen hallinnoijasta:

Kaikukortin käyttöönottoprosessi ja kehittäminen vaativat resursseja jo suunnitteluvaiheessa. Luontevia tahoja Kaikukorttiin liittyvän kehitystyön hallinnoijiksi voisivat olla isoista kaupungeista esimerkiksi Lahti ja organisaatioista Päijät-Hämeen liitto. Kuntien osallistumismahdollisuutta lisää kuntien asukaslukuun suhteutettu omarahoitusosuus.

c) Kaikukorttitoimintamallin käyttöönotto ilman ulkopuolista rahoitusta:

Kaikukortin käyttöönotto ilman ulkopuolista rahoitusta edellyttää huolellista suunnittelua, olemassa olevien resurssien hyödyntämistä ja vahvaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Tiivis verkostoyhteistyö mahdollistaa resurssien ja vastuiden jakamisen. Kaikukortin käyttö olisi mahdollista aloittaa esimerkiksi pilotoinnilla ja käyttöä voisi laajentaa asteittain. Tämä vähentää tarvittavia resursseja ja mahdollistaa mallin kehittämisen vaiheittain.

Esittelijä

hallintojohtaja Katja Koskula, puh. 044 743 218
etunimi.sukunimi(at)hartola.fi

Päätösehdotus

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kannanotto Kaikukortin valmistelutyöryhmän esittämiin asioihin on seuraava:

a) Hankkeeseen osallistuminen:

Toteutuessaan Kaikukortin avulla voidaan parantaa heikossa asemassa olevien mahdollisuuksia osallistua taiteen ja kulttuurin tekemiseen sekä kokemiseen. Hartolan kunta sitoutuu osallistumaan Kaikukorttimallin käyttöönottoon, mikäli kustannukset ovat maltilliset tai siihen liittyvän mahdollisen hankkeen rahoituspäätös on positiivinen.

b) Näkemys hankkeen hallinnoijasta:

Kaikukortin käyttöönottoprosessi ja kehittäminen vaativat resursseja jo suunnitteluvaiheessa. Luontevia tahoja Kaikukorttiin liittyvän kehitystyön hallinnoijiksi voisivat olla isoista kaupungeista esimerkiksi Lahti ja organisaatioista Päijät-Hämeen liitto. Kuntien osallistumismahdollisuutta lisää kuntien asukaslukuun suhteutettu omarahoitusosuus.

c) Kaikukorttitoimintamallin käyttöönotto ilman ulkopuolista rahoitusta: Kaikukortin käyttöönotto ilman ulkopuolista rahoitusta edellyttää huolellista suunnittelua, olemassa olevien resurssien hyödyntämistä ja vahvaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Tiivis verkostoyhteistyö mahdollistaa resurssien ja vastuiden jakamisen. Kaikukortin käyttö olisi mahdollista aloittaa esimerkiksi pilotoinnilla ja käyttöä voisi laajentaa asteittain. Tämä vähentää tarvittavia resursseja ja mahdollistaa mallin kehittämisen vaiheittain.

Valmistelija /
lisätietojen antaja

vapaa-aikapääällikkö, Anna-Maija Muurinen puh. 044 743 2257,
etunimi.sukunimi(at)hartola.fi

Asian valmistelu

Päijät-Hämeessä on tehty liitteenä oleva selvitys Kaikukortin käyttöönottamisesta ja alueellisesta mallista. Selvitystyön taustalla on Päijät-Hämeen hyvinvointialueella tehty valtuustoaloite 12/2022. Selvitystä on tehty alkuvuoden 2024 aikana Päijät-Hämeen hyvinvointialueen, Päijät-Hämeen liiton ja kuntien edustajien yhteistyönä. Lisäksi selvityksen valmisteluun on osallistunut kulttuuritoimijoiden edustajia. Valmistelu on ollut osa hyvinvointialueen RRP-hankekokonaisuutta.

Kaikukortti parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien nuorten, aikuisten, perheiden ja ikäihmisten mahdollisuutta osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Se on käytössä useilla eri paikkakunnilla Suomessa. Sen käyttö ja ylläpitäminen edellyttävät paikallista koordinoitua ja verkostojen muodostamista. Paikalliset Kaikukortin jakajat ja Kaikukorttikohdeet noudattavat valtakunnallista Kaikukortti-toimintamallia.

Kaikukortti vastaa kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 166/2019 tavoitteisiin. Laki velvoittaa kuntia mm. edistämään kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä sekä kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 todetaan kuntien (6 §) ja hyvinvointialueiden (7 §) velvoite edistää asukkaidensa hyvinvointia. Sosiaalihuoltolain 1301/2014 mukaan hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden hyvinvointia sekä poistettava epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä. Kaikukortin käyttöönottamisella edistetään alueen toimijoiden strategioihin, suunnitelmiin ja ohjelmiin kirjattujen tavoitteiden toteutumista. Alueellisessa toimintamallissa yhdistyy kulttuurin ja taiteen sekä liikunnan laajempi hyödyntäminen ennaltaehkäisevässä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

Työryhmän esityksenä on, että Kaikukorttimallin käyttöönottoa edistetään ensisijaisesti Päijät-Hämeessä osana alueellista hanketta. Hyvinvointialueen ja kuntien taloudellinen tilanne huomioiden tavoitteena on saada ulkopuolinen rahoitus alueelliselle hankkeelle, alustavasti kahdelle (2) vuodelle. Esitetään hankkeen käynnistämistä vuoden 2025 alussa. Potentiaalinen hankerahoituksen kohde voisi olla Euroopan sosiaalirahasto, nykyisellä ohjelmakaudella ESR+. Syksyllä 2021 alkaneen ohjelmakauden teemana on Uudistuva ja osaava Suomi. Hankkeen erityistavoitteessa 4.3 Yhdenvertaiseen

osallisuuteen on pääasiallisena sisältönä mm. yhtäläisten mahdollisuuksien ja osallisuuden edistäminen sekä palveluiden kehittäminen.

Hankerahoituksen hakijana voi toimia Päijät-Hämeen hyvinvointialue, kunta tai Päijät-Hämeen liitto. Seuraava alueellinen haku on syksyllä 2024. Hankkeen toteuttaminen vaatii omarahoitusosuutta, jonka jakamisesta tulee sopia erikseen. Omarahoitusosuus on tyypillisesti 20 % hankkeen kuluista.

Hankerahoitus mahdollistaisi alueellisen koordinaation toteuttamisen, johon tarvitaan henkilöstöresurssia. Hankekauden aikana kyettäisiin kehittämään ja hiomaan alueellista toimintamallia ja laajentamaan Kaikukortin käyttöönottoa hallitusti. Hankkeessa aloitetaan kulttuurikohteista. Hankkeen aikana suunnitellaan Kaikukortin laajentaminen myös liikuntapalveluihin (uimahallit, kuntosalit jne). Myös resurssi- ja osaamistarpeet tarkentuisivat pilotoinnin aikana. Hankkeen aikana kehitettäisiin alueellista verkostoa. Hankkeen ja siihen liittyvän pilotoinnin aikana kehitettäisiin Kaikukorttitoiminnan osana myös sosiaalista tukea, kun voitaisiin vahvistaa alueellista kulttuuriluotsi-/kaveritoimintaa.

Kuntia, Päijät-Hämeen liittoa ja Päijät-Hämeen hyvinvointialuetta on pyydetty selvityksen käsittelyn yhteydessä ottamaan 30.6.2024 mennessä kantaa seuraaviin asioihin:

- a) hankkeeseen osallistumisesta
- b) näkemystä hankkeen hallinnoijasta
- c) Kaikukorttitoimintamallin käyttöönotosta ilman ulkopuolista rahoitusta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Jakelu

Projektipäällikkö Saija Forss-Kupari (saija.forss-kupari@paijatha.fi)